

POD PATRONATEM

NADLEŚNICTWO MASKULIŃSKIE

NADLEŚNICTWO PISZ

70 lat Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku

Nadleśnictwo Pisz. Klupa, ryszapak, kosztur, skublica, capina...

Czym dawniej pracowało się w lesie

Nazwy te brzmią nieco tajemniczo. Co one oznaczają? Są to narzędzia, które leśnicy i drwale wykorzystują w swojej codziennej pracy. Część z nich stosowana jest coraz rzadziej, niektóre spotkać możemy już tylko w leśnych muzeach. Warto o nich wiedzieć, oglądając je możemy sobie uświadomić jak ciężka musiała być praca w lesie przed laty i jak niezwykle pomysłowi byli ludzie, którzy stworzyli takie narzędzia, aby pracę tą sobie ułatwić.

Klupa (średnicomierz) – duża suwmiarka leśna, przeznaczona do pomiaru średnicy drzew. Dla drzew stojących mierzy się najczęściej średnicę w korze na wysokości 1,30 m od podstawy pnia, czyli tak zwaną pierśnicę. Dla drzew ściętych mierzy się zazwyczaj średnicą w połowie długości bez kory. Pomiar średnicy jest niezbędny przy określaniu objętości drewna.

Ryszapak (ryśnik) – znacznik do drewna wykorzystywany podczas szacunków brakarskich, odbiórki drewna, manipulacji drewna okrągłego. Służy do zaznaczania na korze granic drewna różnej jakości.

Używany jest zamiast farby.

Kosztur (kostur) – narzędzie do robienia dołek w glebie podczas sadzenia młodszych sadzonek drzew leśnych. Składa się z metalowego spłaszczonego ostrza i drewnianej poprzeczki do chwytania oburącz. W polskim leśnictwie wykorzystywany głównie przy sadzeniu jednorocznych sadzonek sosny.

Ośnik strzemiączkowy – narzędzie wykorzystywane do zdzierania kory z drzew, stosowane podczas zaznaczania drzew do wycięcia oraz oznaczania granic wydzielen le-

śnych, czyli fragmentów lasu, utworzonych przez drzewa różniące się wiekiem, gatunkiem, zagęszczeniem.

Skublica (capina) – narzędzie drwali wykorzystywane do chwytania, przesuwania i układania drewna okrągłego. Składa się z drewnianego trzonka, na którym osadzony jest haczykowato zagięty szpikulec.

Dźwignia-obracak – narzędzie składające się z drewnianej dźwigni zakończonej stalowym hakiem służące do obalania drzew ściętych, które zawiesiły się na innych drzewach.

Od lewej – klupa, numerator, obracak, ośnik i kosztur

Fot. Maciej Domański

Lada – drewniany dźwиг wykorzystywany do ręcznego załadunku ściętych drzew. Składa się z dwóch spojonych ze sobą grubych, najczęściej dębowych, desek z dwoma rzędami naprzemianległych otwo-

rów na każdej desce. W otwory wkłada się przetyczki, o które opiera się dźwignię zakończoną hakiem. Przy pomocy tego bardzo prostego urządzenia w czasach, gdy nie było jeszcze dźwigów hydraulicznych moż-

na było ręcznie podnieść ładunek o masie nawet kilku ton.

Maciej Domański –
Nadleśnictwo Pisz